TEMA 2

PRONOMS FEBLES

Aquests es pronuncien units al verb que acompanyen. Presenten diverses formes segons la seua co.locació davant o darrere del verb i segons que aquest comence o acabe per vocal o consonant.
Poden adoptar diverses formes:

a) Formes plenes: (me, te, se, ne, nos, los, la, les, li, ho, hi) s´usen quan el verb acaba en consonant o u semivocal. Entre el verb i el pronom es posa un guionet.
b) Formes reforçades: (em, et, es, en, ens, us, el, els). S´usen quan el verb comença per consonant.
c) Formes elidides: (m´, t´, s´, n´, l´) quan el verb comença per vocal o h muda.
d) Formes reduïdes: (´m, ´t, ´s, ´n, ´l, ´ns, ´ls) quan el verb acaba en vocal.

Poden col.locar-se davant o darrere del verb:

a) Davant del verb: en qualsevol temps o mode.
b) Darrere del verb: imperatiu, infinitiu, gerundi.
c) Davant i darrere: perífrasi verbal o perifràstic.

Si van col.locats darrere del verb acabat en consonant es posa guionet. Si van davant d´un verb començat per consonant es separa sense guionet, deixant un espai en blanc. Si van col.locats darrere o davant d´un verb acabat o començat per vocal o h muda es separen amb apòstrof.

Substitució de pronoms segons la funció del complement

CD

Es reconeix preguntant què al verb o fent una transformació en passiva:

Ex: Maria compra la revista

Tres tipus:

a) CD definit: està introduït per un article determinat (el, la, els, les, l´) o un demostratiu (aquest, aqueix, aquell). Aquest complement es substiueix per **l´article determinat**.
Ex: Compraré aquest video El compraré

b) CD indefinit: no està determinat o ho està per un indefinit (un, algun, cap) o un quantificador (molt, poc, tant…). Aquest es substitueix per **en i les seues formes (en, -ne, n´, ´n).**
Ex: Tens pa? En tens
Tens dues revistes? En tens dues. (quan el complement va introduït per un numeral aquest es repeteix).

c) CD neutre: és un demost. neutre (això, açò, allò) o tota una oació equivalent a un demostratiu neutre. Aquest es substitueix per **(ho, -ho).**
Ex: Vull això Ho vull.

CI

Va unit al verb per una preposició (a, per a). Preguntem al verb a qui o per a qui. El substituïm pel pronom **li** (singular) o **els** (plural).
Ex: Escrivia una carta a Maria. Li escrivia una carta
Ex: Escrivia una carta als amics/ a les amigues. Els escrivia una carta.

ATRIBUT

És un complement introduït per un verb copulatiu (ser, estar, semblar, parèixer, aparentar).
Hi ha dos tipus:

a) atribut definit: va determinat per un article o demostratiu. Es substitueix per **(el**, **la, els, les, l´)**:
Ex: Pep és el metge Pep l´és

b) atribut indefinit o neutre: no va introduït per cap element o bé per un demostratiu neutre (això, açò, allò). Es substitueix per **(ho / -ho).**
Ex: Pep és metge Pep ho és
Està això? Ho està?

CC

Hi ha de molts tipus (lloc, temps, mode, companyia, instrument…).
És un complement introduït per preposicions:

--- Quan és per la preposició de es substitueix per **en (en, -ne, n´, ´n).**
Ex: Torna del poble En torna
--- Quan és per altres preposicions es substitueix per **(hi, -hi)**
Ex: Torna al poble Hi torna.

CR

Verbs que regeixen CR:

--- accedir, contribuir, renunciar, acostumar-se, arriscar-se, exposar-se, dedicar-se… necessiten de la preposició a.

---pensar, tardar, vacil.lar, afanyar-se, interessar-se, confiar… necessiten de la preposició en.

--- aprendre, parlar, saber, recordar-se, oblidar-se, riure´s, adonar-se, burlar-se, queixar-se… necessiten de.

--- fer-se, estar d´acord, amenaçar… necessiten amb.

També poden regir CR alguns noms que formen una expressió conjunta amb un verb: estar content d´algú o d´alguna cosa, estar segur d´algú o d´alguna cosa, trobar satisfacció en algú o en alguna cosa…

Substitució:

--- quan va introduït per de es substitueix per **en (en, -ne, n´, ´n)**
Ex: Van parlar de moltes coses En van parlar/ van parlar-ne

--- quan va introduït per altra preposició es substitueix per **(hi / -hi)**
Ex: Ha renunciat al càrrec Hi ha renunciat.

C.NOM

Sol aparéixer al subjecte. Complementa al substantiu i va precedit de la preposició de.
Ex: Va comprar la porta de vidre En va comprar la porta

Combinació de dos o més pronoms febles. Ordre de col·locació

REFLEXIU	2A P	1A P	3A P			
			CI	CD		ho
se	(te, us)	(me, ens)	els, li	el, la els, les	en	hi

PRÀCTICA

1. Substitueix els CD pel pronom feble corresponent:

a) El professor repartia els exàmens.
b) Sempre llegeix novel·les de misteri.
c) Sempre té alguns caramels a la butxaca.
d) Ja tenim tres entrades per al cinema.
e) Agafeu el paper del terra.
f) Els actors van signar autògrafs.
g) Va ordenar que tothom s'aixequés de la cadira.
h) No he pensat el que havia de dir.

2. Substitueix els CI pel pronom feble corresponent:

a) Enviaré el programa d'activitats als veïns.
b) Vaig explicar els fets al meu amic.
c) Porta els paquets a les clientes.
d) El dissenyador va presentar la seva col·lecció al públic.
e) Donarem el condol a la família.

3. Indica si els complements subratllats són atributs o predicatius i substitueix-los pels pronoms febles corresponents:

a) La Laura i l'Helena eren les mestres de cinquè.
b) Es va presentar a la reunió enfadat.
c) Es va quedar aturat davant el semàfor.
d) Les muntanyes semblen llunyanes.
e) Les peces són de plata.
f) Es manté allunyada de la multitud.
g) Aquest noi es considera molt llest.
h) Va quedar-se sord als trenta anys.

4. Indica si els complements subratllats són CRV o CC i substitueix-los pels pronoms febles corresponents:

a) Viuen de la venda ambulant.
b) El nen plora amb ràbia.
c) Sortiré de casa a les cinc.
d) Ha renunciat als plaers de la vida.
e) Baixa de l'arbre ara.
f) Només pense en les vacances.
g) Anirem al concert de música clàssica.

5. Indica la funció sintàctica dels pronoms subratllats:

a) Em van donar el premi.
b) Us han trobat al carrer.
c) Es pentina lentament.
d) Em rente les mans.
e) Fa estona que et buscava.
f) M'apassiona la novel·la històrica.

6. Substitueix els complements subratllats per la combinació de pronoms feble adequada:

a) Ens dediquem al bricolatge.
b) Va dedicar el llibre al rei.
c) Va portar la jaqueta a la tintoreria.

d) Ens porten al teatre.
e) El grum portava la maleta a les clientes.
f) Pots ensenyar les cartes als jugadors.
g) S´han burlat de Pere.
h) No crides a la teua germana.

7. Assenyala les combinacions pronominals incorrectes:

a) Cantaré la nadala al meu fill: L'hi cantaré.
b) He arrencat les herbes en aquest jardí: Les hi he arrencat.
c) He collit flors per a la mare: Li'n he collit flors.
d) Parlarem de l'excursió a la Roser: Li'n parlarem.

8. Indica la funció de cada complement i substitueix-lo per la combinació binària de pronoms febles adient:

a) Van posar mitjons a si mateixos.
b) La noia pentina el serrell a si mateixa.
c) Van escriure cartes l'un a l'altre.
d) Buscaven a tu pel bosc.
e) Lliurarà les notes a tu.
f) Han vist a mi a l'estadi.
g) Enviaran a mi l'enciclopèdia.
h) Escoltaran a vosaltres per ràdio.
i) No portis berenar per a nosaltres.
j) Venia cansadament de la feina.
k) Penjo la llonganissa al rebost.
l) Prego als alumnes que no fumin.
m) Els nens dibuixen el mapa al full.
n) Donaré tot el que pugui als necessitats.
o) Avisen als convidats que arribin d'hora.
p) Vull regalar unes ulleres a l'àvia.
q) Telefonaré al soci al restaurant.
r) Preguntarem als oncles si vindran.
s) Donaran tot això al drapaire.
t) Han posat deu pessetes a la guardiola.
u) Compre un panet per al nen.
v) Portaré pomes a la mestressa.
w) Guardarem la fruita per a l'Anna.
x) He escrit al gerent amb educació.
y) Tanquen a la gàbia tots els conills.
z) Compraràs pa al supermercat.
aa) Deixaré l'abric al penjador.
Bb) Porto els llibres per als nois.
cc) Demanava aquella clau al porter.
dd) Empaiten la canalla pel carrer.

ee) Demanaré aquells horaris al conductor.
ff) Diu el que sap als companys.
gg) Porto el sopar al pare.
hh) Envia les cartes als seus cosins.
ii) Colliu l'esborrador de terra.
jj) Doneu els cromos al meu fill.

9. Substitueix els CRV subratllats pel seu pronom feble corresponent:

a) Demà m'abstindré de votar.
b) S'arriscava a tots els perills.
c) Sóc ignorant en informàtica.
d) No m'obligueu a dir la veritat.
e) No es vol casar amb en Marc.
f) M'he oblidat de comprar pa.
g) Es queixa de mal de queixal.
h) No t'amoïnes per l'amenaça.
i) S'ha exposat a una multa.
j) S'arrisca a perdre-ho tot.
k) Es penedia d'haver-ho fet.
l) S'exerciten en aquest esport.
m) M'acontente amb el segon premi.

10. Digues si els complements subratllats són Atributs o C. Predicatius i substitueix-los pels pronoms febles corresponents:

a) L'Eva i l'Anna eren les mestres.
b) Tu ets molt espavilat!
c) Això està bé.
d) Va arribar força cansat.
e) El consideren un beneit.
f) La Dolors és l'encarregada del magatzem.
g) El meu cosí és del club alpinista.
h) És la meua germana major.
i) Portes les mitges trencades.
j) Sembla bastant gran.
k) Els han considerat culpables.
l) La tarda es presenta tranquil·la.
m) Els tenen per bojos.
n) El formatge va fer-se dolent.

11. Substitueix els complements subratllats (CD, CI, CC, CRV, Atribut i C. Predicatiu) pel pronom feble corresponent:

a) La Laura és perruquera.
b) Feu això ara!
c) Joan va quedar espantat.
d) Judit sembla una model.
e) Després d'haver-se casat, en Manel i la Rut es veuen feliços.
f) No m'he acostumat a la nova moneda.
g) La noia està contenta perquè li ha tocat la rifa.
h) Ja has dit la veritat al Ramon?
i) Has acabat les sumes?
j) Ets un covard!
k) Els arquitectes han dissenyat un nou centre comercial.
l) Va telefonar al seu germà ahir.
m) Quan vinguem a veure't, passarem per Peníscola.
n) El consistori va parlar de la reconstrucció de l'ermita.
o) La màquina va quedar destrossada.
p) Farem albergínies per sopar.
q) Jo no vaig mai a la platja.
r) No he pogut anar a l'aeroport amb els meus amics.
s) No sé què passarà amb aquesta remesa de jerseis.
t) Aquest home és un poca-solta.
u) Vam pujar amb ells fins el cim.
v) Agraisc el que han fet a les meves amigues.
w) El poble va demanar a l'alcalde que dimitira.
x) M'avergonyeix de la teva poca sinceritat.
y) Aquella dona sembla aquella actriu de cinema.
z) Vam organitzar una festa a casa dels meus iaios.